

att Kongl. Maj:ts ifrågavarande framställning må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 9 februari 1892.

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.

Herr *C. Persson* har begärt få antecknadt, att han icke deltagit i förestående ärendes slutbehandling inom utskottet.

N:o 14.

Ank. till Riksd. kansli den 9 febr. 1892, kl. 12 midd.

Utlåtande, i anledning af tre af Kongl. Maj:t afgifna propositioner angående efterskänkande af kronans rätt till vissa danaarf.
(I. A.)

Statsutskottet, som till behandling fått emottaga tre af Kongl. Maj:t aflättna propositioner angående efterskänkande af kronans rätt till vissa danaarf, har förehäft dessa frågor i sammanhang med hvarandra samt får dem här till Riksdagens pröfning anmäla och dervid meddela de yttranden, hvartill hvar och en af dessa framställningar ansetts föranleda.

1:o. Enligt hvad af Kongl. Maj:ts proposition n:o 15 af den 4 december nästlidet år inhemtas hade ogifta Johanna Köhler från Korsnäs i Kopparbergs län affidit den 14 november 1889.

Enligt den 3 derpå följde december förrättad bouppteckning hade hon icke efterlemnat några kända arfvingar, hvaremot hon, enligt

Angående
danaarf efter
Johanna
Köhler från
Korsnäs.

hvad vid bouppteckningstillfället upplystes, öfverlefdes af en utom äktenskap den 6 juli 1857 född dotter Alma Maria.

På yrkande af kammaradvokatfiskalsembetet hade Falu domsagas norra häradsrätt genom utslag den 15 juli innevarande år förklarad det efter Johanna Köhler fallna arf skola såsom danaarf tillkomma Kongl. Maj:t och kronan, i följd hvaraf länsmannen H. Svedberg, hvilken i egenskap af god man omhänderhade qvarlåtenskapen efter Johanna Köhler, förpligtats att samma qvarlåtenskap jemte ränta eller afkomst, som deraf fallit, till advokatfiskalsembetet redovisa.

Redan innan berörda utslag meddelats, hade Alma Maria Köhler i en till Kongl. Maj:t ingifven ansökning af den 15 februari 1890, med förmälan att hon vore dotter till ofvan bemälda Johanna Köhler samt befunne sig i torftiga omständigheter, anhållit att få tillgodonjuta kronans rätt till danaarf efter Johanna Köhler, till stöd för hvilken ansökning sökanden åberopat *dels* ett af pastorsembetet i Maria Magdalena församling i Stockholm utfärdadt intyg, utvisande, att år 1857 den 6 juli föddes af okända föräldrar och den 7 i samma månad döptes Alma Maria, som vid konfirmation år 1873 kallades Köhler, varande sedermera af nämnda pastorsembete ytterligare intygadt, att någon annan person med samma namn ej funnes å samma födelsedag och dopdag i berörda församlings födelsebok upptagen; *dels* ett af barnmorskan Anna Forssman under edsförpligtelse utfärdadt intyg af innehåll, att Anna Forssman den 6 juli 1857 i nämnda församling förlöst ogifta Johanna Köhler, som varit henne personligen bekant, från ett flickebarn, i dopet kalladt Alma Maria, hvilket flickebarn Anna Forssman på uppdrag af barnets moder låtit i sagda församlings kyrkobok anteckna såsom födt af okända föräldrar; *dels ock* ett af fängelsedirektören O. W. Howing, Mathilda Klosterberg, född Howing, och Josephine Howing, född Howing, underskrifvet intyg, innehållande att de, hvilka mycket väl kände hushållerskan Johanna Köhler, som den 14 november 1889 afidit i Korsnäs, vid den tidpunkt, då hon den 6 juli 1857 framfödde flickebarnet Alma Maria, kunde med fullkomlig bestämdhet intyga, att detta flickebarn vore samma person, som kallade sig Alma Maria Köhler och vid tiden för intygets utgifvande vore anställd hos fabriksfirman J. Marino & Comp. i Stockholm.

I anledning af ansökningen hade utlåtanden afgifvits af ej mindre Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Kopparbergs län, som efter att hafva i ärendet från vederbörande kronofogde infortrat yttrande, deruti denne anför, att någon ytterligare bevisning om släktskapsförhållandet mellan Johanna Köhler och Alma Maria Köhler, än hvad af ofvanom-

förmälda handlingar framginge, icke kunnat i orten åstadkommas, tillstyrkt bifall till ansökningen, än äfven kammaradvokatfiskalsembetet, som dervid meddelat, att länsmanen Svedberg i enlighet med häradsrättens ofvanberörda utslag, som vunnit laga kraft, till embetet inkommit med redovisning öfver Johanna Köhlers qvarlåtenskap, hvilken redovisning upptog en behållning af 1,754 kronor 89 öre, hvarifrån dock afginge till advokatfiskalen utanordnad aktoratsprovision, så att danaarfvet utgjorde ett ograveradt belopp af 1,579 kronor, 40 öre, som i statskontoret innestode; och hade kammaradvokatfiskalsembetet, enär det på grund af ofvanåberopade intyg syntes kunna med säkerhet antagas, att sökanden verkligen vore Johanna Köhlers dotter, och det vid sådant förhållande syntes billigt, att den afidnas egodelar komme sökanden till godo, tillstyrkt, att sökanden finge åtnjuta kronans rätt till ifrågakomna danaarf.

Med afseende å hvad sålunda förekommit, har Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att medgifva, att kronans rätt till ifrågavarande danaarfsmedel, utgörande, efter afdrag af den kammaradvokatfiskalen tillkommande provision, ettusen femhundra sjuttio kronor 40 öre, må på sökanden öfverlåtas.

Utskottet, som emot hvad Kongl. Maj:t i oförmälda hänseende föreslagit icke haft något att erinra, får alltså hemställa,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må af Riksdagen bifallas.

Angående
danaarf efter
bergsmannen
P. G. Berg-
ström från
Sala.

2:o. Bergsmannen Per Gustaf Bergström från Gudmundstorpet å Sala stads område hade, enligt hvad i Kongl. Maj:ts proposition n:o 16 af den 4 sistlidne december oförmälts, affidit den 22 april 1882, efterlemnande enka, Johanna Christina Andersdotter, men icke några vid bouppteckningstillfället den 20 augusti 1883 kända arfvingar. Ej heller hade, efter det rådstufvurätten i Sala genom kungörelse, införd i Post- och Inrikes Tidningar för den 7 augusti 1884, förelagt Bergströms arfvingar att inom natt och år från kungörelsens dag, den 4 i samma månad och år, hos rådstufvurätten göra sina arfsanspråk gällande, sådant anspråk hos rådstufvurätten blifvit framställt.

Ehuru instrumentet öfver bouppteckningen efter Bergström utvisade brist, hade likväl, hufvudsakligen i följd af boet derefter tillfallen utdelning från Sala bergslag, tillgångarne i boet så vuxit, att vid den 18 december 1889 verkställt arfskifte af Bergströms qvarlåtenskap förefunnits en behållning af 714 kronor 49 öre, hvilken sålunda fördelats, att

enkan Bergström bekommit tillhoppa 392 kronor 7 öre och återstoden 322 kronor 42 öre, såsom tillhörande afidne Bergströms arfvingar, öfverlemnats till bankdirektören Axel Rydin, hvilken den 13 april 1885 af rådstufvurätten i Sala förordnats att i egenskap af god man iakttaga och vårda Bergströms okända arfvingars rätt och bästa.

På yrkande af kammaradvokatfiskalsembetet hade derefter nämnda rådstufvurätt genom utslag den 2 juni 1890, hvilket numera vunnit laga kraft, förklarat afidne Bergströms qvarlätenskap skola såsom danaarf tillfalla kronan äfvensom förpligtat Rydin att i hans omförmälda egenskap till kronan redovisa berörda qvarlätenskap.

Redan innan detta utslag meddelades, hade enkan Bergström i en till Kongl. Maj:t ingifven skrift af den 8 mars 1890 anhållit, att, enär sökanden vore älderstigen och dåmera i saknad af egna medel till försörjning, hvarför fattigvårdsstyrelsen i Sala nödgats taga vård om henne, Kongl. Maj:t täcktes till Riksdagen aflåta proposition om danaarfvets efterskänkande till sökandens förmån; varande vid ansökningen fogade dels intyg af vederbörande pastorsembete, att sökanden vore född den 22 augusti 1814, dels ock ett af föreståndaren för Sala stads fattiggårdsinrättning den 16 januari 1890 utfärdadt intyg, att sökanden, som blifvit å berörda inrättning intagen till försörjning den 29 augusti 1889, derstädes fortfarande vistades och försörjdes.

I anledning af ansökningen hade utlåtanden afgifvits af ej mindre Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Vestmanlands län, som efter det magistraten i Sala uti afgifvet infordradt yttrande vitsordat, att sökanden vore orkeslös och fattig samt i stort behof af ifrågavarande arfsmedel, lika med magistraten tillstyrkt bifall till ansökningen, än äfven kammaradvokatfiskalsembetet, hvilket, jemte upplysning att embetet från ofvanbemälda Rydin bekommit, tillika med den honom genom rådstufvurättens förberörda utslag ålagda redovisning, en kontant behållning, utgörande, efter afdrag af aktoratsprovision, 316 kronor 91 öre, hvarförutom vore att förvänta något ytterligare belopp, beroende på utdelning i konkurs, tillstyrkt att sökanden i betraktande af sin fattigdom och oförmögenhet att sig försörja måtte tillerkännas ifrågavarande danaarf.

Med afseende å hvad sålunda förekommit har Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att medgifva, att ifrågavarande danaarfsmedel, med afdrag af den kammaradvokatfiskalen tillkommande provision, må på sökanden öfverlätas.

Efter tagen del af de till ärendet hörande handlingar får utskottet hemställa,

att Kongl. Maj:ts omförmälda framställning må vinna Riksdagens bifall.

Angående
danaarf efter
afidne målare-
mästaren C. A.
Nilssons jem-
väl afidna
hustru Floren-
tina Gustafva
Stare.

3:o. I proposition n:o 19 af den 11 december 1891 har Kongl. Maj:t, under förmälan, att målaremästaren Carl August Nilssons från Hult Sörgården i Askims församling af Göteborgs och Bohus län hustru Florentina Gustafva Stare den 10 oktober 1873 afidit och öfverlefs af sin bemälda man, men icke efterlemnad några kända arfvingar, meddelat, att makarne i ett den 9 september 1864 upprättadt testamente förordnat, att den af dem, som den andre öfverlefde, skulle utan intrång af den andres arfvingar under full eganderätt bekomma all den egendom, såväl lös som fast, som i deras bo finnes, af hvad beskaffenhet egendomen än vore; hvarjemte de personer, hvilka bevittnat samma testamente, blifvit den 29 nyss nämnda september vid rådstufvurätten i Göteborg för dödsfalls skull på ed hörde angående testamentets tillkomst. Utan att hafva lagligen bevakat testamentet hade mannen Nilsson efter hustruns död öfvertagit boets samtliga tillgångar, uppgående, enligt hvad det efter henne den 8 november 1882 upprättade bouppteckningsinstrument utvisade, till 1,325 kronor 50 öre.

Den 21 maj 1888 hade mannen Nilsson afidit, efterlemnande, enligt hvad vid bouppteckningstillfället den 14 derpåföljde juni antecknades, följande arfvingar, nemligen: brodern Johan Wilhelm Nilsson, som vistades i Norra Amerika, brodern David Florentin Nilsson, till yrket boktryckare och bosatt i Stockholm, samt systemen Elisabeth Nilsson, gift med trädgårdsarbetaren Otto Cederman i Göteborg.

Arfskifte efter Carl August Nilsson hade förrättats den 30 augusti 1890; och enär det inbördes testamentet mellan honom och hans hustru icke blifvit lagligen bevakadt och sålunda förlorat sin giltighet, samt, vid det förhållande att hustrun icke efterlemnad kända arfvingar, kronan egde rätt till hälften af boets behållning såsom danaarf, blef, enligt hvad det öfver arfskiftet upprättade instrument gäfve vid handen, samma behållning, som då uppgick till 1,222 kronor 32 öre, på det sätt fördelad, att, sedan från nämnda belopp frånräknats den vid försäljning af en utaf Carl August Nilsson efter hustruns död inköpt jordlägenhet inflyttna köpeskillning, 250 kronor, hvilken ansågs böra tillfalla hans arfvingar, af återstoden hälften tilldelades nämnda arfvingar och den andra hälften kronan med 486 kronor 16 öre.

I en till Kongl. Maj:t ingifven skrift hade nu David Florentin Nilsson samt Otto Cederman och hans hustru Elisabeth Cederman, född Nilsson, anhållit, att, då sökandena vore ålderstigna och i mycket små

ekonomiska omständigheter, kronan måtte till förmån för sökandena afstå sin rätt till ifrågavarande danaarf; till stöd för hvilken ansökning åberopats dels ett af vederbörande roteman i Stockholm, med hvilken vederbörande pastor instämt, den 12 januari 1891 afgifvet intyg, att David Florentin Nilsson, som vore född den 7 september 1832, vore stadd i fattiga omständigheter, dels ock ett af vederbörande pastors-embete den 8 nyssnämnde januari utfärdadt intyg, utvisande, att Otto Cederman, som vore född den 3 januari 1837, jemväl vore stadd i torftiga ekonomiska vilkor.

I anledning af ansökningen hade utlåtande afgifvits af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Göteborgs och Bohus län, som, enär otvifvelaktigt vore, att Carl August Nilssons underlåtenhet att bevaka ofvan omförmälda testamente härledt sig endast af okunnighet om lagens föreskrift i sådant fall äfvensom af den uppfattningen, att genom testamentets företeende vid vittnesförhöret fullgjorts hvad för bevakning varit nödigt, samt sökandena styrkt sig vara Carl August Nilssons arfvingar och i torftiga vilkor, tillstyrkt bifall till ansökningen, möjligen med det tillägg, att eftergiften skedde till förmån icke allenast för sökandena, utan äfven för deras medarfvinge, förbemälde Johan Wilhelm Nilsson.

Kammaradvokatfiskalsembetet, som jemväl blifvit öfver ansökningen hördt, har anført, att, då behållningen i boet vid hustru Nilssons död enligt bouppteckningen af den 8 november 1882 utgjort 1,325 kronor 50 öre samt kronans danaarfsmedel synts embetet rätteligen hafva bort vid arfskiftet den 30 augusti 1890 utläggas till hälften af detta belopp eller 662 kronor 75 öre, embetet, som således måst anse kronans i öfrigt ostridiga rätt till danaarf efter hustru Nilsson icke vara genom det hållna skiftet behörigen tillgodosedd, gått i författning om utverkande af stämning till vederbörlig häradsrätt å sökandena samt Johan Wilhelm Nilssons gode man och utredningsmannen i boet, med påstående att arfskiftet måtte på nu antydda sätt rättas och jemkas; men att, sedan motparterna, efter det stämningen ågått, godvilligt inbetalt det fordrade beloppet, embetet ansett sig kunna afstå från rättegångens fullföljd och såsom »ostridigt danaarf» i kronans kassa inlevererat det omnämnda beloppet 662 kronor 75 öre, deraf, sedan aktoratsprovision utanordnats, återstode 596 kronor 48 öre, som sålunda utgjorde danaarfvets belopp; och har kammaradvokatfiskalsembetet på de af Kongl. Maj:ts befallningshafvande anförda skäl tillstyrkt, att sökandena måtte få tillgodonjuta ifrågakomna danaarf.

Med afseende å hvad sålunda förekommit och då anledning sak-

nades för kronan att till sökandenas förmån afstå den tredjedel af ifrågavarande danaarfsmedel, som enligt arfsrätt skulle belöpt på Johan Wilhelm Nilsson, har Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att medgifva, att af nämnda danaarfsmedel måtte till förmån för hvardera af sökandena David Florentin Nilsson och Elisabeth Cederman, född Nilsson, afstås ett belopp af ett hundra nittioåtta kronor 82 öre.

Utskottet hemställer,

att Kongl. Maj:ts ifrågavarande framställning må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 9 februari 1892.

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.

Herr *C. Persson* har begärt få antecknadt, att han icke deltagit i förestående ärendens slutbehandling inom utskottet.